

NİJER

PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	7
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	9
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	12
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	14

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Nijer, “Batı Afrika CFA Parasal Bölgesi”nin bir üyesidir. Bölgesel entegrasyon faaliyetlerinin istenilen düzeyde gerçekleşmesi halinde “Fransızca konuşulan Batı Afrika CFA Parasal Bölgesi”nin çok daha büyük bir pazar potansiyeline ulaşacağı düşünülmektedir. Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birlik’inin (WAEMU) bir üyesi olarak Nijer, iç ticaret için kalıcı tercihli tarifeleri kabul etmiştir. WAEMU üyesi diğer ülkeler gibi Nijer de EURO’ya sabitlenmiş olan ortak para birimi olan CFA’yı kullanmaktadır. Nijer aynı zamanda, köklü yasal ve düzenleyici sisteme sahip Afrika İş Kanunu Uyum Örgütü’nün de (OHADA) üyesidir. Buna ek olarak Nijer, Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu'nun (ECOWAS) bir üyesidir. 1993 yılında yürürlüğe giren ECOWAS Gümrük Birliği Anlaşması, 15 üye ülke (Benin, Burkina Faso, Cape Verde, FildiŐ Sahili, Gambia, Gana, Gine, Gine Bissau, Liberya, Mali, Nijer, Nijerya, Senegal, Sierra Leone, Togo) arasında imzalanmıştır. WAEMU Gümrük Birliği Anlaşması 8 ülke (Benin, Burkina Faso, FildiŐ Sahili, Gine Bissau, Mali, Nijer, Senegal, Togo) arasında imzalanarak 2000 yılında yürürlüğe girmiŐtir.

Gümrük Vergileri

WAEMU Ortak Dış Tarife (CET) altında, ithalat beŐ kategoriye ayrılır:

Kategori	Vergi oranı	Ürün grubu
0	%0	Temel sosyal mallar
1	%5	Temel ihtiyaç malları, hammaddeler ve Sermaye Malları
2	%10	Ara mallar ve girdiler
3	%20	Nihai Tüketim malları veya mamul mallar
4	%35	Ekonomik Kalkınma İçin Spesifik Bazı mallar

Ayrıca, Bu vergilere ve KDV oranına ek olarak % 2,5 oranında da vergi benzeri bir ödeme gerçekleştirilmektedir. Yüzde 1 ECOWAS üyeliğinin finansmanı için, yüzde 1 parasal birliğin finansmanı için ve yüzde 1 de istatistiksel faaliyetler için ödeme çıkmaktadır. Ayrıca ülkede KDV oranı %19’dur.

İç Vergiler ve Oranları

Kurumlar vergisi:

Vergi önceki yıl boyunca gerçekleştirilen kârlar üzerinden her yıl düzenlenir. Kurumlar vergisi oranı indirimsiz şekilde vergilendirilebilir kârın %30’u olarak belirlenmiş ve en yakın bin Franga yuvarlanır.

KDV:

Nijer’de %19’luk bir KDV oranı uygulanmaktadır. Yemeklik yağ ve şeker için ise % 5.

Emlak Vergisi:

– Ticari, endüstriyel veya profesyonel kullanıma yönelik veya kiraya verilmiş tesisler için% 10;

- Diğer tüm kullanımlara tahsis edilen tesisler için, özellikle konutlar ve ikincil konutlar ve ücretsiz konutlar için % 5.

Stopaj vergisine tabi işlemlere uygulanan oranlar şunlardır:

- Tescilli ve stopaj ödeme muafiyet belgesine sahip olmayan ekonomik aktörler tarafından iç pazarda yapılan işlemler üzerinden %2,
- Tescilli ekonomik aktörler tarafından yeniden ihraç veya transit işlemleri üzerinden %2,
- Tescilli ve stopaj ödeme muafiyet belgesine sahip olmayan ekonomik aktörler tarafından yapılan liman ve gümrük işlemleri üzerinden %4 (kurumlar vergisi),
- Vergi genel Müdürlüğünde tescilli olmayan ekonomik aktörler tarafından yapılan işlemler üzerinden %7.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Nijer'de ithalat da dahil olmak üzere satışa sunulan ürünlerin kalitesini kontrol etmek, henüz tam olarak uygulanmamış olsa bile Ulusal Standartlara Uygunluk Doğrulama Ajansı (the Agence National de Verification de Conformite aux Normes (AVCN)) tarafından yürütülmektedir. Ajansın amacı Nijer'in ithalatlarının kalitesini kontrol etmek ve Tüketicileri korumak, ticari uygulamaların adil bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.

Nijer'in ürün kalitesini kontrol etme konusundaki temel sorunu, ülkenin ithal edilen malların asgari bir analizini gerçekleştirecek akredite bir laboratuvara sahip değildir. Bu yüzden ürün standardizasyonları ülkede zorunlu denilemez.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Soru	Cevap	Yaklaşık maliyet
İthalat ve ihracat yapacak şirketler, CNUT (Lojistikçiler/Taşımacılar Birliği), CCIN (Ticaret Odası) ve ticaret bakanlığından bir şirket sertifikası tedarik etmekle yükümlü müdürler?	Evet, ilgili şirketler, ithalat veya ihracat formalitelerini yerine getirmeden önce, bir NIF'e (Vergi numarası) sahip olmalı ve ithalatçı ve / veya ihracatçı sıfatı ile ticari siciline kayıtlı olmalıdırlar.	Maliyeti 17 500 FCFA'dır. (yaklaşık 33 dolar)
İthalatta, Malların gelişinden 7 gün önce ön ithalat beyannamesi vermesi gerekmekte midir?	Evet, aşağıdaki belgelerle birlikte bir beyanda bulunması gerekmektedir: NIF'in veya şirket sicilinin kopyası, CNUT (Lojistikçiler/Taşımacılar Birliği) aidatı belgesi veya ticaret odası aidatı belgesi. Bu beyan, CCIN'daki Dış Ticaret İşlemleri bürosuna yapılmaktadır.	Ticaret odası yıllık aidatı: *100 000 FCFA/ şahıs şirketi (yaklaşık 186 Dolar) *300 000 FCFA/ limited şirket (Yaklaşık 558 Dolar) *600 000 FCFA/ Anonim şirket (1115 Dolar) *CNUT Yıllık aidatı *30 000 FCFA/ şahıs şirketi (Yaklaşık 56 dolar) *55 000 FCFA/ tüzel kişi (yaklaşık 103 dolar)

Ön ithalat beyanının kabulü için üç proforma fatura sunmak zorunlu mudur?	Evet, proforma bir fatura üzerinde istatistik kayıt fişi (Ticaret Odasından temin edilmektedir) doldurulmalıdır: <ul style="list-style-type: none"> • 10 milyon FCFA'ya eşit ya da daha fazla meblağı olduğu zaman banka hesap bilgilerinide içeren istatistik kayıt formu 4 nüsha olarak • 10 milyon FCFA'dan daha az transfer meblağı söz konusu olduğunda, banka hesap bilgilerini içermeyen istatistik kayıt formu 3 nüsha olarak 	*Banka hesap bilgilerini içeren istatistik kayıt formu: 4 000 FCFA, buna 3 000 FCFA birim değerli 4 adet vergi pulu eklenmesi de gerekmektedir. Toplam= 16 000 FCFA (Yaklaşık 30 dolar) *Banka hesap bilgilerini içermeyen istatistik kayıt formu: buna 3 000 FCFA birim değerli 3 adet vergi pulu eklenmesi de gerekmektedir. Toplam= 12 000 FCFA (Yaklaşık 23 dolar)
Ön ithalat beyannamesinin geçerliliği 6 ay mıdır? 3 ay daha uzatılabilir mi?	Geçerlilik istatistik kayıt formuna bağlıdır: <ul style="list-style-type: none"> *Banka hesap bilgilerini içeren form için, 6 aylık olan süre, 2 defalığına 3 aylık uzatılabilir * Banka hesap bilgilerini içermeyen form için, 3 aylık olan süre, 2 defalığına 3 aylık uzatılabilir 	Uygulanamaz
1 milyon meblağından daha fazla olan ithalat için ödeme Nijer bankası vasıtasıyla mı yapılmalıdır?	Evet, söz konusu meblağ 2 milyon FCFA'ya eşit ya da bundan daha fazla olduğu zaman, bankanın yetki vermesi gerekir.	Uygulanamaz
2 milyon meblağından daha fazla ithalat söz konusu olduğunda, ilgili mallar COTECNA tarafından kontrol edilmeli midir?	Hayır, COTECNA artık Nijer'de bulunmamaktadır fakat sınır bölgelerinde sıhhi kontrol makamları mevcuttur.	Uygulanamaz
COTECNA'nın aldığı sonuçları raporlamak zorunlu mudur?	Önceki cevaba bakınız	Uygulanamaz
COTECNA, gönderimden önce bir teftiş sertifikası yayınlamakla yükümlü müdür?	Hayır, ama sınır kontrol makamları tarafından verilen bitki sağlığı sertifikası mevcuttur.	Uygulanamaz

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Nijer'de etiketleme koşulları insani tüketim amaçlı konserve ve konserve için geçerlidir.

Bu ürünler üzerinde şu bilgiler Fransızca olarak yazılı olmalıdır:

- Menşe ülke,
- Gün, ay ve yıl ile belirtilen ürün üretim tarihi, (GG / AA / YY)
- Üretim tarihi gibi aynı tarzda yazılmış son kullanım tarihi,
- İçerik Diğer gıda dışı tüketim ürünleri için, Fransızca yazılmış etiketin ve son kullanma tarihinin olması önemlidir.

İthal eczacılık ürünleri için de etiketleme zorunluluğu vardır. Nijer’de ECOWAS 10 haneli ürün numaraları kullanılmaktadır. Ancak, ürün kodlarının uluslararası uyumlu bir sisteme dönüştürülmesi planlanmaktadır.

Teknik Engeller

Nijer’de yabancı işletmeler için hiçbir yasal engel yoktur. Nijer’in Fransa ile tarihsel ekonomik bağlarının olması, pazarda Fransa’yı en güçlü rakip haline getirmiştir. Yerel firmalar Fransız iş hukukunu, gümrük ve vergi uygulamalarını kullanmaktadır.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: <https://teknikengel.gov.tr>

Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Dağıtım Kanalları

Nijer’de ithal edilen malların dağıtımı, hem modern ve hem de geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır. Modern dağıtım yönteminde, özel sektöre ait orta ölçekli birkaç ithalat ve ihracat firması hakimdir. Bu şirketlerin yanı sıra, çeşitli tüketim mallarının toptan ve perakende dağıtımını konusunda uzmanlaşmış son derece rekabetçi küçük ölçekli tüccarlar da pazarda faaliyet göstermektedir. Sokak pazarlarında gayri resmi tüccarlar, iç ticaretin büyük bir kısmını yürütmektedir.

Çoğu ürünler Nijer’e kamyonlarla ile girmektedir. Bu kamyonlar ürünlerini Batı Afrika’daki Cotonou, Lome ve Sekondi-Takoradi limanlarından yüklemektedir. Nijer pazarına yönelik ürünler için Fildişi Sahili popüler bir liman olmuştur. Nijer’e gidecek mallar için Nijerya limanı genellikle kullanılmamaktadır. Ürünlerin büyük bir kısmı Batı Afrika limanlarına indirildikten sonra, Burkina Faso veya Benin’den kamyon ve tırlarla Nijer’e gelmektedir. Nijer’deki başlıca dağıtım ve satış noktaları başkent Niamey ve Maradi’dır.

Tüketici Tercihleri

Nijer’de tüketiciler çoğunlukla batı tarzı garantilere alışık değillerdir. Nijerlilerin satın alma alışkanlıkları, genellikle belirli bir satıcı ile güven ve tecrübe ilişki kurulmasına bağlıdır. Ülkenin gelir düzeyi dikkate alındığı zaman ucuz olarak değerlendirilen Çin menşeli ürünlerde tüketiciler tarafından çokça tercih edilmektedir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Özellikle yeni bir ürün veya marka tanıtımı yapılacaksa, ithal ürünlerin yerel dağıtıcılarının büyük bir çoğunluğu, kendi tedarikçilerden reklam ve promosyon desteği beklemektedir. Nijer’de internet ağının az ve gelişmemiş olması ile tüketiciler genellikle radyo ve televizyon reklamlarından ürünleri tanımaktadırlar. Ayrıca, tüm satış promosyon materyalleri ve teknik dokümanlar Fransızca olmalıdır. Ancak, yerel nüfusa ulaşmak için yerel dillerde radyo reklamı yapılması tavsiye edilmektedir. Başkent Niamey’de özellikle spor ve müzik etkinliklerinde gençleri kiralayarak tüketim malları örneklerini dağıttıran küçük şirketler de vardır. Nijer genelinde, batı tarzı perakende alanlarının yanı sıra, açık hava pazarları da vardır. Nijer’de kırsal kesimdeki sadece belirli günlerde çalışan bazı açık hava pazarları, satıcıların mallarını satabilecekleri yerler arasındadır.

Kamu İhaleleri

Nijer’de kamu ihaleleri Devletin sahibi olduğu günlük “Le Sahel” gazetesinde yayınlanmaktadır. Her ne kadar ihaleler şeffaf gibi görünse de ihaleleri alabilmek için Nijer devlet yetkilileri ile ikili ilişkiler önem arz etmektedir.

İhalelerin bir kısmı ayrıca <http://www.marchespublics.ne/> internet sitesinden ya da <https://www.armp-niger.org/> internet sayfasından da duyurulmaktadır.

Dünya Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve Afrika Bankası fonlarınca desteklenen ihaleler ilgili bankanın Nijer bölümünde duyurulmaktadır.

Nijer devletinin altyapı ve üstyapı projeleri bulunmaktadır, fakat finansman bulmakta zorlandıkları için birçok proje atıl olarak beklemektedir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Nijer’de nüfusun % 80’den fazlası tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık ile uğraşmakta olup bu nüfusun GSYİH içindeki payı % 38,5’dir. Çölleşme nedeniyle, ülkedeki toprakların sadece % 12,5’i tarıma uygundur. Tarım alanında, Irhazer, Nijer Nehri vadisi ve Komadougou-Yobe vadisi bölgelerinde 270.000 hektar sulanabilir arazi dahil olmak üzere 15 milyon hektar ekilebilir arazi bulunmaktadır. Ayrıca, Nijer önemli bir börülce üretimine sahip olmakla birlikte, soğan, pirinç, kaplan fıstığı, susam, yer fıstığı, sarımsak, biber, arap sakızı, pamuk vb. ürünlerinde üretimi yapılmaktadır. İklim şartları tarım için elverişli olsa da tarım daha çok küçük ölçekli firmalar tarafından ve geleneksel yöntemlerle yapıldığından dolayı yeteri kadar verim alınamamaktadır.

Son yıllarda pirinç, Asya’dan ithal edilen pirinçle rekabet edemediğinden daha az ekilmeye başlanmıştır.

Hayvancılık sektörü günlük hayatta ekonomiye büyük ölçüde katkıda bulursa bile, hayvancılık ve hayvancılıkla ilgili ürünler, özellikle Nijerya başta olmak üzere komşu ülkelere giderek daha fazla ihraç edilmekte ve Nijer’in ihracat gelirlerinin % 20’sinden fazlasını temsil etmektedir. Bu nedenle hayvancılık sektörü, et, süt ürünleri, deri ve diğer ürünlerin değerlendirilmesi ve ihracatı için önemli potansiyele sahip bir büyüme alanıdır. Canlı sığır, uranyumdan sonra en çok döviz getiren ihracat kalemidir. Ulaşım altyapısının yetersizliği ve mezbahaların sınırlı olması nedeniyle süt, et, post ve deri gibi daha yüksek katma değerle elde edilen ürünlerin ihracatından yararlanılamamaktadır. Ayrıca yıllara göre hayvancılık ile ilgili veriler kuraklık, çekirge istilası ya da hayvan hastalıkları gibi doğal afetler yüzünden değişiklik göstermektedir.

Sanayi

Nijer’in güney bölgesinde yer alan üretim için gerekli hammaddelerin varlığı sayesinde çimento fabrikası/fabrikaları faaliyet göstermektedir. Başlıca sanayi faaliyetleri, sabun, deterjan, şişelenmiş içecekler, yağlı tohum, pirinç, pamuk üretimi ve hayvan ürünlerinin işlenmesidir. Ayrıca hayvancılığa bağlı olarak gübre üretimi gibi ülkenin önemli doğal kaynaklarına dayalı diğer üretim endüstrilerinin kurulması için önemli yatırım ve geliştirme fırsatlarını temsil etmektedir. Nijer’de çoğunluğu küçük çaplı, Pamuk üretim tesisi, su dolum tesisleri, süt ve süt ürünleri üretim fabrikaları, ayakkabı üretim tesisi, boya fabrikası, sabun fabrikası, poşet fabrikası, mobilya üretim tesisi gibi üretim yerleri bulunmaktadır.

Hizmetler

Nijer’in biri uluslararası güvenlik ve emniyet standartlarını karşılayan altı ana havalimanı vardır. Başkent Niamey’deki Uluslararası Diori Havalimanını Türk şirketi tarafından yap işlet devret modeli ile yapmıştır.

Başkent Niamey’den Cotonou limanına kadar uzanacak olan Niamey-Cotonou demir yolu projesinin yapılmasına dair Fransız Boolore Group ile 2013 yılında bir antlaşma imzalanmasına rağmen, bu proje tamamlanamamıştır.

Karayolu ile mal ve yolcu karayolu taşımacılığı hizmetleri kötü şartlar altında yapılmaktadır, Taşıma lisansının bulunmaması, kayıt veya uygun teknik denetim eksikliği ve aşırı eskimiş araçlarda buna sebebiyet vermektedir.

Ulaşımın gelişebilmesi için en önemli husus, özellikle Lome (Togo) ve Tema (Gana) limanlarına erişimin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesidir. Diğer öncelik ise tarım ve hayvancılık ürünlerinin pazarlanması için önemli bir rota olan Burkina Faso yol bağlantılarının geliştirilmesidir. Nijer’de karayolu yapımı için sıklıkla ihalelere çıkılmaktadır. Fransız Şirketi SATOM, Çin ve Hint firmaları bu ihaleleri almaktadırlar. Son Zamanlarda Türk firmalarımızın da ihalelere ilgi duyduğu ve bu konuda yol aldıklarını söyleyebiliriz.

Ülkede, devletin sahibi olduğu günlük “Le Sahel” haftalık “Sahel Dimanche” iki gazete bulunmaktadır. Televizyon yayın hizmeti, devlete ait “Voix du Sahel” ve devlet kontrolündeki ORTN olmak üzere iki televizyon kanalı tarafından verilmektedir. Ayrıca, Ulusal ve Uluslararası ihaleler Le Sahel gazetesinde de yayınlanmaktadır.

Ülkede fiber internet alt yapısı yetersiz olduğu için, internete erişimde büyük sorunlar yaşanmaktadır.

Madencilik

Nijer'in mineral kaynakları önemlidir: uranyum (300.000 tondan fazla), petrol, kömür (90 milyon ton), demir (9 milyar tondan fazla), altın (30 tondan fazla), fosfat (1 milyar tondan fazla), tuz (25 milyon ton), kalker, alçıtaşı, lityum vb. Ülke aynı zamanda, dünyanın en büyük dördüncü uranyum üreticisidir.

Ülkenin güneyindeki Zinder petrol rafinerisi, düzenleme ve depolama tesislerindeki yetersizlikler nedeniyle depolama ve dağıtım sorunları ile karşı karşıyadır. Kasım 2011 de açılan rafinerinin petrol işleme kapasitesi 20.000 varil/gün’dür. Günlük işlenen petrolün 7000 varili iç talebi karşılamak, kalan 13.000 varili ise ihracat için ayrılmıştır. Rafine ürünlerin pazarlanmasından, devletin sahip olduğu SONIDEP şirketi sorumludur. Rafinerinin tek müşterisi olan Sonidep şirketi, henüz dağıtım faaliyetinde bulunmadığı gibi ihracat işlemi de gerçekleştirmemiştir. Ülkede petrol depolama tesislerinin yetersiz olması, rafinerinin zaman zaman faaliyetlerini durdurmasına neden olmaktadır.

Diğer taraftan, Çin Ulusal Petrol Şirketi (CNPC) tarafından geliştirilen ve yaklaşık 5 milyar dolar değerinde olan Agadem Petrol alanında üretime 2011 yılında başlanmıştır. Agadem petrol sahasından çıkarılacak ham petrolün, Nijer-Benin boru hattı ile Benin’deki Seme limanına için Nijer ile Benin arasında anlaşmaya varılmıştır. Nijer-Benin boru hattı, 685 km’si Benin’de olmak üzere 1.980 km boyunca çalışacak. 20 Mayıs 2021 tarihinde bu projenin Benin ayağının inşaatına törenle başlanılmıştır. Projenin toplam 1,13 milyar dolarlık bir maliyeti olacağı hesaplanmaktadır. Bu projeye birlikte günlük üretimin 5 katına (100.000 varil) çıkması beklenmekte olup, Nijer için önemli bir ihracat geliri oluşturulacağı düşünülmektedir.

Fransız şirket Orano'nun (eski Areva) Nijer’deki iki uranyum madeni bulunmaktadır fakat bu sahalar şuan için kötü durumda olduğu ifade edilmektedir. Cominak (%31 Nijer şirketi Sopmin

ortaklığı) bunlardan bir tanesi olup, 31 Mart 2021'de üretimini durdurmuştur; diğer şirket Somair'in de geleceği parlak görünmemekte olup şirket çalışanlarının sayısını önemli ölçüde azaltmaya gitmiştir. Nijer'deki uranyum madenleri hızla tükenmektedir. Uranyum fiyatlarındaki düşüşten dolayı da artık uranyum üretiminin rekabetçi olmadığı söylenmektedir.

İspanyol şirketi RIO NARCEA RECURSOS'a üç sahada (BOUNGOU, DIBLIO ve NAMAGA) lityum madeni araştırma ruhsatı verilmiştir. Nijer'de altın yatakları ülkenin güney batı bölgesinde (Tillaberi, Maradi, Tera) ve Agadez'in (Djado) kuzey bölgesinde bulunmaktadır. Ayrıca, Nijer Nehri ile Burkina Faso sınırı arasında artisanal altın madenciliği uzun yıllardır devam etmektedir.

Nijer'de toplam altın rezervinin ne kadar olduğu net olarak bilinmemektedir. Nijer'de altın çıkartan tek altın firması Liptako'dur (Fas merkezli Kanadalı iki şirket %40'ar pay Societe Semafo Inc ve Canadian Etruscan Resources Incorporated, Nijer Devleti % 20). Liptako firmasının bu maden ocağının adı Samira Tepesi Altın Madenidir. Bu madenin toplam rezervi yaklaşık 25 ton'dur. 2011 yılında altın üretimi 1.564 kg iken yıllar itibarıyla bu rakam istikrarlı bir şekilde azalmıştır. 2020 senesi için yaklaşık 1.100 kg altın üretimi gerçekleşmiştir.

Ayrıca, Nijer'de artisanal yasa dışı altın üreten kişi bulunmakta olup bu altınlar el altından kayıtsız satıldığı için ne kadar altın üretildiğine dair net rakam bilinmemektedir.

Ülkemiz Maden Teknik Arama Genel Müdürlüğü, Nijer'de MTAIC isimli bir firma kurmuş (2020), Tillaberi bölgesinde altın arama ruhsatı almış olup bölgede çalışmalarına devam etmektedir. Fakat altın bölgelerinde yaşanan terör olayları sebebiyle çoğu zaman faaliyetleri duraksamaktadır. Araştırmalarını ücret karşılığında Nijer Devleti güvenlik güçleri eşliğinde yapabilmektedir.

Enerji

Nijer, dünyada enerji tüketiminin en düşük olduğu ülkelerden biridir. Halkın sadece %15'i elektriğe erişebilmektedir. Nijer, dünyanın en güneşli 5. ülkesidir. Nijer Nehri havzasındaki hidroelektrik santralleri 280 MW'a kadar kapasiteye sahiptir. Nijer Nehri üzerinde yapımında son aşamaya gelen baraj ile birlikte 2025 senesi itibarıyla elektrik üretimine geçileceği tahmin edilmektedir. Dolayısıyla Nijer, yenilenebilir enerji alanında paha biçilmez bir potansiyeli barındırmaktadır. Ayrıca Nijer'de önemli miktarda maden kömürü (90 milyon ton), ham petrol (1,18 milyar varil petrol yerinde) ve doğal gaz (18,6 milyar m3) bulunmaktadır.

Çin araştırma ekibi tarafından, Niamey'in 400 mil kuzey-doğusunda Salkadamna'da 30 milyon tonluk tahmini rezerve sahip bir kömür damarı bulunmuştur. Nijer hükümeti, ülkede yakıt olarak odun kullanma bağımlılığını azaltmak ve kömür kullanımı teşvik etmek istemektedir. Bu nedenle, bu kömür havzasını geliştirmeye yardımcı olmak için yabancı yatırımcılar aramaktadır.

Bölgedeki çoğu ülkenin enerji açığı bağlamında, kendi kaynaklarına ve fırsatlarına rağmen, Nijer artan enerji talebini karşılamak için ithalata bağımlıdır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Nijer kültürü büyük ölçüde gelenekseldir. Nijerlilerle ticaret yaparken, o kişiyi yakından tanımak, ziyaret için zaman ayırmak ve birlikte yemek yemek ticari ilişkilerin gelişmesinde önemli hususlardandır. İyi niyetli de olsa, iş konusunda acele eden yabancı bir tüccar, Nijerlilerin güvenini yitirebilir. Nijerli iş adamları herhangi bir anlaşma yapmadan önce, temel bir ürün bile olsa alacağı malı görmek ve hissetmek ister.

Nijer'in resmi dili, işadamlarının ve hükümet yetkililerinin konuştuğu dil olan Fransızcadır. Ayrıca, iki önemli yerel dil de halk arasında konuşulmaktadır. Bazı iş adamları İngilizce konuşsa da çok yaygın değildir.

Nijer'de çoğu ülke ile uluslararası telefon görüşmesi yapılabilir. Nijer'in uluslararası telefon kodu 227'dir. Kablo, teleks, faks, çağrı ve internet hizmetleri mevcuttur. Niamey'de çok sayıda İnternet kafe bulunmakta olup diğer büyük şehirlerde de gittikçe artmaktadır. Cep telefonları yaygın olarak kullanılmaktadır. Fakat internet bağlantısı alt yapı yetersizliğinden dolayı çok yavaş veya sürekli kesilmektedir.

Ülkede sağlık tesisleri Niamey'de sınırlı, başkent dışında ise yetersizdir. Nijer'de Türkiye-Nijer Dostluk hastanesi (kadın doğum) bulunmaktadır. Nijer'de sıtma yaygındır. Nijer'e seyahat edecekler, yüksek sıtma riski altında olacakları için ülkeye gitmeden önce sağlık kurumlarının tavsiyelerini almaları yerinde olur. Nijer genelinde, musluk suyu sağlıklı olmadığından içilmemelidir.

Diğer birçok Afrika ülkesinde olduğu gibi, Nijer'de de hırsızlık ve soygun suçları yaygındır. Geceleri sokaklarda yalnız yürümek çok tehlikelidir. Hırsız ve yankesicilerden korunmak için her zaman dikkatli ve tedbirli olunması tavsiye edilmektedir.

Para Kullanımı

Nijer, Frank Bölgesi Bölgesel Grubunun "Batı Afrika Ekonomik ve Parasal Birliği" (UEMOA) üyesidir. Nijer'in para politikası, sekiz üye ülkedeki enflasyon hedeflemesi önceliğine sahip olan Bölgesel Merkez Bankası (BCEAO) tarafından belirlenir. BCEAO'nun politikası, Avrupa Merkez Bankası (ECB) tarafından oldukça fazla etkilenmektedir. Nijer'in dış politikası, ekonomik gelişme ve komşular ile güvenlik işbirliği üzerinde odaklanmıştır. Nijer'de sabit kur rejimi uygulanmakta olup, 1 avro=655,957 Batı Afrika frangıdır. Karaborsada bu oran 660 Batı Afrika frangına kadar çıkabilmektedir.

Nijer ayrıca, Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS), Sahil Sahra Devletleri Topluluğu (CEN-SAD) ve Afrika Birliği üyesidir.

Nijer'de yaygın olmasa da kredi kartı ve çek ile ödemeler yapılabilmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Hususi ve umuma mahsus pasaport hamili vatandaşlarımız vizeye tabidirler. Vatandaşlarımız vize başvuru formlarını doldurmaları, iki adet fotoğraf sunmaları ve vize ücretini ödemeleri durumunda, Ankara'daki Nijer Büyükelçiliği'ne vize başvurusunda bulunabilirler.

Ayrıca, Nijer'den bir şirket ya da şahısın davetiyesi üzerinde kapıda vize uygulamasına benzer bir uygulama bulunmakla birlikte, Müşavirlik olarak kısa süreli seyahatler için bu uygulama tavsiye edilmemektedir.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

- 1 Ocak Yılbaşı
- Paskalya Pazartesi
- 1 Mayıs işçi bayramı
- 24 Nisan Ulusal Barış Günü
- 3 Ağustos Bağımsızlık Günü
- Ramazan Bayramı
- Mevlit Kandili

Nijer'de kamu dairelerinde ve birçok özel işletmede mesai saat 08:00'de başlayıp 18:00'da sona ermektedir. İklimden dolayı gündüz mesai arası 3 saattir.

Yerel Saat

Nijer, Batı Afrika Saat dilimi, West Afrika Time (WAT) UTC+1, içerisinde yer almaktadır. Yaz saati ya da Kış saati uygulaması bulunmamaktadır. Nijer ile Türkiye arasında 2 saatlik bir zaman farkı bulunmakla beraber, Türkiye'de saat Nijer'den 2 saat daha ileridedir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Nijer'de iş yapacak hukuki şirket biçimleri:

- Limited şirket (SARL),
- Anonim şirket (SA),
- Şahıs Şirketi
- Şube

Şirket Kurma Prosedürü

Nijer'de iş yapmak için izlenmesi gereken etaplar şu şekildedir:

- Şirketin menkul krediler ve ticari sicile (RCCM) kayıt ettirilmesi,
- Nijer'deki vergi kurumlarına şirketin kayıtlı olması,
- Bir noter tarafından şirket tüzüğü'nün yazılması ve imzalanması,
- Şirket adına geçici bir banka hesabı oluşturulması,
- Şirketin seçilen hukuki biçimini dikkate alarak banka hesabına sermaye miktarının yatırılması,
- Şirket için yerel bir adres bulunması,
- Sosyal güvenlik ulusal sandığı nezdinde tüm şirket personelinin kayıtlı olması.

Noter'de:

Nijer'de bir şirket açılması mücadele edilmesi gereken gerçek bir parkur olmakla birlikte (idari işlerdeki yavaşlık, vs) bu ülkede iş yapmak ve gerekli izinleri alıp her şeyi tamamlamak 10 ila 15 gün gibi bir süreyi alabilmektedir.

Yaklaşık maliyet: 1200 ABD doları (şirketin sigorta ettirilmesi dahil)

Fakat iş takipçileri olarak tanımlanan bazı danışmanlık firmaları belirli bir ücret karşılığında bu işlemleri 2-3 gün içerisinde halledebilmektedir.

Bankacılık Mevzuatı

Nijer'in orta derecede küçük bir bankacılık sektörü bulunmaktadır. Ülkenin gelişmişlik ve ekonomik durumundan, bankacılık sektörü fazla yoğunlaşmamış ve müşteri tabanı fazla çeşitlenmemiştir. Ülkemizden özel bir banka (Aktifbank) 6 adet Nijer bankası ile muhabirlik ilişkisi kurulmuş olup söz konusu Bankalar şu şekildedir:

- Orabank Niger (Niamey-Nijer)
- Bank of Africa Niger SA
- Banque Commerciale du Niger
- Société Nigérienne de Banque
- Banque Islamique du Niger pour le Commerce et l'Investissement (BINCI)
- Banque Agricole du Niger

Vizeler

3 (üç) ay veya daha uzun bir süre için Nijer'e yerleşmek isteyen herhangi bir yabancı için oturma izni zorunlu bir belgedir. Oturma belgesi alabilmek için; ilk önce, ikametgâh belgesi talep etmek için en yakın polis karakoluna gidilmesi gerekmektedir. İşlem Nijer'e gelişinizi takip eden ilk 3 ay içinde yapılmalıdır. İkametgâh belgesi için kimlik belgesi gerekmekte olup 2000 CFA civarında da ücret talep edilmektedir. İkametgâh belgesi en fazla 15 dakika içinde alınabilmektedir.

Ardından Niamey Temyiz Mahkemesine gidip sabıka kaydı talep edilmesi gerekmektedir.

Daha sonra gidilen Bölgesel Gözetim Müdürlüğü'nün (DST) sağlık raporu, kimlik fotokopisi ve sabıka kaydını incelenmesinin ardından mahkeme tarafından oturma izni verilmektedir.

Çalışma Vizesi:

Çalışacağınız iş yerinde görev alacağınıza dair iş yerinizden alınacak bir belge ile işinizi ilgilendiren faaliyetten sorumlu bakanlıktan önceden izin alınması gerekmektedir.

Kaynak: T.C. Niamey Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği